

Κείμενο

Το πρόβλημα του πολέμου, η πραγματική αυτή μάστιγα της ανθρωπότητας, δεν οφείλεται σε ένα και μοναδικό αίτιο. Έχουμε πολλές μορφές πολέμου. Οι μεγάλες αυτοκρατορίες της Ανατολής στην αρχαιότητα έκαναν πολέμους για να επεκτείνονται όσο το δυνατό περισσότερο. Άλλοι λαοί, νομαδικοί και πολεμικοί, έκαναν πολέμους ληστρικούς εναντίον πλούσιων χωρών, για να λεηλατούν και να διαρπάζουν τα αγαθά τους. Σε πολέμους οδήγησε επίσης ο ανταγωνισμός των βιομηχανικών χωρών γύρω από την απόκτηση αποικιών ή τον έλεγχο πετρελαιοπηγών. **Τέλος**, ο υπερβολικός εθνικισμός και ο θρησκευτικός φανατισμός είναι άλλες αιτίες πολεμικών συγκρούσεων.

Ο Ηράκλειτος έλεγε ότι ο πόλεμος είναι πατέρας όλων. Πόλεμος και ειρήνη είναι αναγκαίες διαδοχικές φάσεις, από τις οποίες περνά κάθε κοινωνία. Χωρίς τον πόλεμο δε μπορεί να νοηθεί η ειρήνη. Σύμφωνα με τη θεωρία του Ηράκλειτου οι πόλεμοι είναι αναπόφευκτοι, θα γίνονται πάντοτε. Οι ειρηνιστικές προσπάθειες θα αποδεικνύονται μάταιες, αναποτελεσματικές.

Δεν είναι σωστό **όμως**, ξεκινώντας από την απαισιόδοξη άποψη ότι οι πόλεμοι είναι αναπόφευκτοι, να παραδινόμαστε στη μοιρολατρία και να μην κάνουμε τίποτα για τη βελτίωση των σχέσεων των λαών, για τη διατήρηση της ειρήνης. Ο πόλεμος δεν είναι κάτι που ξεσπά ξαφνικά, αλλά έχει ένα μακροχρόνιο και βαθύ υπόστρωμα. Ο πόλεμος βρίσκεται πολλές φορές στην ψυχή και στο υποσυνείδητο των λαών, που τρέφονται συνέχεια με εχθρικά συναισθήματα ο ένας κατά του άλλου. Οι λαοί συνηθίζουν να αλληλομισούνται, χωρίς να γνωρίζουν μάλιστα ο ένας τον άλλον. Το εθνικό μίσος παρουσιάζεται σαν κάτι που το απαιτεί η ιστορία των λαών, με άλλα λόγια το άσχημο παρελθόν τους. Η ιστορία προχωρεί και εμείς μένουμε με το μίσος μας, με τις εθνικές μας προκαταλήψεις και τα συμπλέγματά μας. Προσφέρουν πολύ κακή υπηρεσία εκείνοι που με οποιονδήποτε τρόπο υπενθυμίζουν και φέρνουν στην επικαιρότητα τα μίσση αυτά. **Αν** το κάνουν, το μόνο που πετυχαίνουν είναι να καλλιεργούν ένα διαρκές κίνητρο πολέμου, μια συνεχή πολεμική ένταση, με άλλα λόγια αποκλείουν προκαταβολικά την ιδέα της ειρήνης και της ειρηνικής συνύπαρξης.

Σ.Γκίκας, Κοινωνικά προβλήματα (διασκευή)

1^ο Θέμα

1. Ποια θεωρεί ο συγγραφέας στην τρίτη παράγραφο («Δεν είναι σωστό... της ειρηνικής συνύπαρξης.») του κειμένου ως βασική αιτία των πολέμων μεταξύ των λαών;
2. Τι μας προτρέπει έμμεσα ο συγγραφέας να κάνουμε προκειμένου να επιτύχουμε την ειρηνική συνύπαρξη των λαών;

(μονάδες 6)

2^ο Θέμα

1. Να βρείτε τη δομή και τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται η πρώτη παράγραφος («Το πρόβλημα... πολεμικών συγκρούσεων.») του κειμένου.
2. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο.
3. Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις που εισάγονται με το **να** και το **για να** στα παρακάτω αποσπάσματα:
 - «Οι μεγάλες αυτοκρατορίες...τα αγαθά τους».
 - «Δεν είναι σωστό...διατήρηση της ειρήνης».
4. **Ειρήνη, πόλεμος.** Να γράψετε πέντε (5) σύνθετες λέξεις για καθεμιά από τις λέξεις.

(μονάδες 4)

5. Να γράψετε τι δηλώνουν οι ακόλουθες διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου: **Τέλος, όμως, Αν.**

3^ο Θέμα

Υποστηρίζεται ότι η εκπαίδευση μπορεί να παίζει σημαντικό ρόλο στην υπόθεση της ειρήνης. Να συντάξετε μία επιστολή (200-250 λέξεις) προς την υπουργό Παιδείας, στην οποία θα προτείνετε τρόπους με τους οποίους η εκπαίδευση μπορεί να ενισχύσει το πνεύμα της ειρήνης.

(μονάδες 10)